

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Зарецької Аліни Вячеславівни «Епідеміологія, особливості діагностики, клінічного перебігу, корекції патологічних зрушень та прогноз інфекційного мононуклеозу герпесвірусної етіології в дітей»

на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Охорона здоров'я»
за спеціальністю 228 «Педіатрія»

Комісія створена згідно з Наказом т.в.о. ректора Одеського національного медичного університету № 111-о від 24.02.2020 р., у складі: завідувача кафедри сімейної медицини ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Величко В.І. (голова) та рецензентів: завідувача кафедри педіатрії №2 ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Стоєвої Т.В. та професора кафедри дитячих інфекційних хвороб ОНМедУ, доктора медичних наук Гайдея В.Р. проаналізувала результати виконання здобувачем ступеня доктора філософії, PhD-аспірантом кафедри дитячих інфекційних хвороб ОНМедУ Зарецькою Аліною Вячеславівною освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями та тезами за напрямом дисертації, висновком комісії з біоетики Одеського національного медичного університету № 13 від 02.03.2020 року, а також заслухала доповідь здобувача у вигляді презентації дисертаційної роботи на фаховому семінарі та відповіді здобувача на запитання учасників фахового семінару.

Актуальність теми дисертації.

Інфекційний мононуклеоз (ІМ) поширене захворювання серед дитячого населення. Вважається, що у 80-95% всіх випадків типового ІМ етіологічним чинником є вірус Епштейна-Барр (ВЕБ). Однак останнім часом у світовій літературі зустрічаються повідомлення про типові клінічні прояви інфекційного мононуклеозу викликаного іншими збудниками з відсутністю

маркерів активного перебігу ВЕБ. Так є повідомлення, що ІМ може бути викликаним також цитомегаловірусом (ЦМВ) та герпесвірусом 6-го типу (ВГЛ-6) що може впливати на виразність клінічних проявів захворювання.

Існує досить багато даних стосовно тропності збудників інфекційного мононуклеозу (ВЕБ, ЦМВ, ВГЛ-6) до різних клітин та тканини організму, тривалості персистенції збудників, але залежність перебігу ІМ від етіологічного чинника залишається невизначеним.

Значимість інфекційного мононуклеозу в дітей обумовлена широким розповсюдженням збудників та їх довічної персистенцією в організмі людини.

Таким чином, інфекційний мононуклеоз є однією з найбільш актуальних і не до кінця вивчених проблем сучасної педіатрії, а етіологічний поліморфізм, різноманіття клінічних проявів та відсутність специфічного лікування, ще більше додають їй ваги.

Наукова новизна одержаних результатів. Встановлено роль герпесвірусів 4, 5, 6-го типів та їх асоціацій на виникнення та розповсюдження інфекційного мононуклеозу в дітей. Вперше виявлено вплив ВЕБ, ЦМВ, ВГЛ-6 та МІКСТ на клініко-параклінічні прояви інфекційного мононуклеозу в дітей. Розроблено алгоритм прогнозування тяжкості перебігу інфекційного мононуклеозу в дітей та проведена прогностична оцінка запропонованого методу; удосконалена терапія дітей з інфекційним мононуклеозом різної етіології (ВЕБ, ЦМВ, ВГЛ-6, МІКСТ); проведена оцінка запропонованого медикаментозного лікування.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в тому, що в роботі поглиблені та деталізовані дані щодо особливостей клінічного перебігу інфекційний мононуклеоз в залежності від етіології та тактики лікування хворих дітей.

Практичне значення одержаних результатів. Розроблено алгоритм прогнозування перебігу інфекційного мононуклеозу, викликаного ВЕБ, ЦМВ, ВГЛ-6 та МІКСТ інфекцією в дітей на підставі сукупності клініко-

лабораторних показників дозволяє передбачити перебіг захворювання з можливістю призначення своєчасної адекватної терапії для прискорення процесів одужання та попередження розвитку ускладнень.

Спосіб лікування інфекційного мононуклеозу в дітей, викликаного ВЕБ, ЦМВ, ВГЛ-6 та МІКСТ інфекцією, з використанням в комплексній терапії захворювання медичного лікарського засобу гіпорамін сприяє пришвидшенню процесу одужання, попереджує розвиток ускладнень та скорочує строки лікування.

Нові теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі кафедри дитячих інфекційних хвороб Харківського національного медичного університету (від 29.10.2019), кафедри педіатрії №1 Дніпропетровської медичної академії (від 5.11.2019). Результати дисертаційної роботи впроваджені в роботу боксованого відділення КНП «міська клінічна лікарня» Одеської міської ради (від 20.06.2019) та дитячих відділень КНП «міська клінічна лікарня» Одеської міської ради (від 11.09.2019), КНП ХОР «обласна дитяча інфекційна клінічна лікарня» м. Харків (від 31.10.2019), КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради (від 11.11.2019), Дніпровської міської клінічної лікарні (від 26.09.2019).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні наукові положення дисертації базуються на результатах комплексного клініко-лабораторного та інструментального дослідження хворих дітей, що включало аналіз даних біохімічних показників крові, даних серологічного та молекулярно-генетичного обстеження.

Основні положення дисертації, її висновки та рекомендації є обґрунтованими та достовірними, базуються на достатньому за обсягом клінічному матеріалі – 400 хворих дітей в період гострого інфекційного мононуклеозу різної етіології, з яких 136 ВЕБ інфекційний мононуклеоз, 37 – ЦМВ мононуклеоз, 12 – ВГЛ-6 інфекційний мононуклеоз та 215 дітей з

асоціацією інфекцій. Перевірка ефективності запропонованого лікування здійснювалась за участі основної групи дослідження (60 дітей) та якісно рівнозначної контрольної групи (40 дітей), які були включені до дослідження.

Всі дослідження узгоджені Комісією з питань біоетики Одеського національного медичного університету (протокол засідання № 13 від 2.03.2020 р.), не містять даних, які суперечать сучасним вимогам біоетики та морально-етичних норм. Достовірність первинних матеріалів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії перевірена комісією, яка була створена наказом т.в.о. ректора Одеського національного медичного університету №34-о від 22.01.2020 року «Про створення комісії, щодо перевірки первинної документації», у складі: головуєчий – завідувач кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор Стоєва Т.В.; члени комісії: завідувач кафедри сімейної медицини, д.мед.н., професор Величко В.І.; завідувач кафедри педіатрії №3 д.мед.н., професор Зубаренко О.В. Всі документи оформлені відповідно до існуючих вимог, результати досліджень оброблені сучасними статистичними методами аналізу на персональному комп'ютері. Первинна документація за обсягом та характером досліджень повністю відповідає даним наведеним у дисертаційній роботі.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Результати дисертаційного дослідження опубліковані у 21 науковій праці, з них 7 статей (4 - у наукових фахових виданнях України; 1 - у іноземному науковому періодичному виданні, яке входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (Грузія) та внесена до міжнародної наукометричної бази «Scopus» та ще 1 - в науковому фаховому виданні України та внесена до міжнародної наукометричної бази «Scopus»), 14 тез у матеріалах українських та іноземних конгресів і конференцій.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Дисертація є самостійно виконаним дослідженням автора, науковим керівником визначені тема і завдання та

складена програма дисертаційного дослідження. Автором особисто проведені інформативно-патентний пошук, аналіз наукової літератури за темою дисертаційної роботи, розроблено дизайн дослідження, спільно з науковим керівником розроблені мета та завдання дослідження. Самостійно проведено аналіз архівних даних історій хвороб стаціонарних хворих, виконане детальне клініко-анамнестичне обстеження дітей хворих інфекційним мононуклеозом в динаміці гострого періоду захворювання та через один місяць після одужання. Дисертантом самостійно проведено аналіз та інтерпретацію даних клініко-лабораторного і інструментального обстеження. Дисертанткою самостійно створена база даних, проведена математична обробка та статистичний аналіз результатів дослідження, сформульовані висновки та практичні рекомендації, підготовлені до друку наукові праці, написані всі розділи дисертації та анотація. Матеріали та ідеї співавторів не використовувалися.

Апробація результатів дисертації. За рішенням Вченої ради Одеського національного медичного університету МОЗ України (протокол №2 від 16.01.2020 р.) та наказу т.в.о. ректора ОНМедУ № 111-о від 24 лютого 2020 р. фаховий семінар з попередньої експертизи дисертації відбувся 12.03.2020 р. на кафедрі дитячих інфекційних хвороб під головуванням завідувача кафедри сімейної медицини ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Величко В.І. (голова) та за участю призначених рецензентів: завідувача кафедри педіатрії №2 ОНМедУ, доктора медичних наук, професора Стоєвої Т.В. та професора кафедри дитячих інфекційних хвороб ОНМедУ, доктора медичних наук Гайдея В.Р.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Дисертаційна робота Зарецької Аліни Вячеславівни «Епідеміологія, особливості діагностики, клінічного перебігу, корекції патологічних зрушень та прогноз інфекційного мононуклеозу герпесвірусної етіології в дітей» є закінченим науковим дослідженням, у якому отримані нові науково обґрунтовані

результати. Принципових зауважень щодо змісту і оформлення дисертації немає, окремі стилістичні помилки не знижують загальну цінність дисертації.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Зарецької Аліни Вячеславівни «Епідеміологія, особливості діагностики, клінічного перебігу, корекції патологічних зрушень та прогноз інфекційного мононуклеозу герпесвірусної етіології в дітей» (науковий керівник – завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб ОНМедУ, доктор медичних наук, професор Харченко Ю.П.) є закінченим науковим дослідженням, в якому визначено нове рішення актуального науково-практичного завдання щодо встановлення впливу герпесвірусів 4, 5, 6-го типів на ступінь виразності клініко-параклінічних проявів інфекційного мононуклеозу в дітей, розробки алгоритму прогнозування перебігу захворювання та підвищення ефективності його терапії.

Результати дисертаційного дослідження відрізняються науковою новизною і практичним значенням для сучасної педіатрії.

За формою і структурою дисертація відповідає основним вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Розглянувши дисертацію Зарецької Аліни Вячеславівни «Епідеміологія, особливості діагностики, клінічного перебігу, корекції патологічних зрушень та прогноз інфекційного мононуклеозу герпесвірусної етіології в дітей» та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих особисто та із співавторами (додаток 1), а також за результатами попередньої експертизи (фахового семінару) вважаємо, що робота є актуальною для сучасної педіатрії, являє собою самостійно виконану закінчену наукову працю, яка проведена із застосуванням сучасних методів клінічного дослідження, має наукову новизну, практичну значимість, адекватна поставленій меті та

задачам. Основні результати, нові наукові положення та висновки, сформульовані у дисертації, повністю опубліковані в наукових працях, зарахованих за темою дисертації, в роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Біоетична експертиза проведених досліджень підтверджена висновком комісії з біоетики Одеського національного медичного університету № 13 від 2.03.2020 р.. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам передбаченим п.п.10, 11 «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 року, . відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Комісія рекомендує т.в.о. ректору ОНМедУ подати клопотання перед МОН України про утворення спеціалізованої Вченої ради для розгляду та проведення разового захисту дисертації Зарецькою Аліни Вячеславівни у складі:

Голова спеціалізованої вченої ради: завідувачка кафедри сімейної медицини Одеського національного медичного університету МОЗ України, доктор медичних наук, професор Величко Валентина Іванівна, м. Одеса;

Рецензент: завідувачка кафедри педіатрії №2 Одеського національного медичного університету МОЗ України, доктора медичних наук, професор Стоєва Тетяна Вікторівна, м. Одеса;

Рецензент: професор кафедри дитячих інфекційних хвороб Одеського національного медичного університету МОЗ України, доктор медичних наук, професор Гайдей Віктор Романович, м. Одеса;

Опонент: завідувачка кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб Буковинського державного медичного університету МОЗ України, доктора медичних наук, професор Колоскова Олена Костянтинівна, м. Чернівці.

Опонент: завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб
Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця МОЗ України,
доктора медичних наук, професор Крамарьов Сергій Олександрович, м. Київ;

**Голова комісії та фахового семінару з попередньої експертизи
дисертації, завідувачка кафедри сімейної медицини ОНМедУ:**

доктор медичних наук, професор

В.І. Величко

Рецензенти:

завідувачка кафедри педіатрії №2

доктор медичних наук, професор

Т.В. Стоєва

професор кафедри дитячих інфекційних
хвороб, доктор медичних наук

В.Р. Гайдей

